

71; Rom. XII, 579; Palay II).⁵ Neuvonen rebutja per a *queça* l'etimologia *kisá'* a causa de la diferència en la posició de l'accent, i proposa *káswa* «cobertura de seda», «librea de vestir»; però exs. com els adduïts al DCEC, s. v. *achacar* proven que l'argument de l'accentuació no té força.⁶

Un obstacle més important que es pot objectar contra l'etimologia *kisá'* és, en realitat, el canvi de *i* en *e*, que no hauria de produir-se entre *k* i *s*; com que l'etimologia de Neuvonen presenta una dificultat fonètica encara més greu, com és la desaparició de la *w*, quedem amb el dubte, però amb tendència a preferir *kisá'* tenint en compte que hi ha casos hispanoàrabs de substitució de *i* (*quesra*) per *a* (*jatba*), i especialment són nombrosos els del canvi de *s* en *ç* (i *15* encara de *k* en *q*), cosa que explicaria que la *quesra* es tornés *e* en romànic. També fóra concebible que en el vulgar hispanoàrab existís una *kása* deguda a una confusió de *kisá'* amb *káswa*, que, per altra banda, són paraules d'una mateixa arrel.⁷ Hi ha també un *cazavi* «longue blouse» en els documents lleonesos dels Ss. X-XIII estudiats per Steiger, *Zur Sprache der Mozaraber*, 691ss. De la mateixa manera com del gc. *quesso*, *quessa* prové, amb el sufix *-ot*, *quessòt* (Palay II), s'han format el cast. ant. *queçote* «alquicel»²⁵ (G. de Segovia) o *quezote* (*Crònica de Juan II*, 319) i el cat. *cassot*.⁸

La forma *alquicer* és comuna amb el castellà (*alquicer*, 1431-50, Díaz de Gámez; *alquicel*, 1543, B. *Hisp. LIII*, 134) i la seva etimologia a partir de *kisá'* és indiscutible (igual com la del cast. *alquiler* de *kirá'*). L'explicació fonètica que dóna *AlcM* per a la variant *alquicem* que apareix a vegades en documents medievals (com les cartes del rei Martí de 1404, 1407 i 1408 citades al mateix diccionari) no és verssemblant, sinó que és deguda a la influència del sinònim *alfilem*. M. C.

DERIV.: *Cassotí* 'toca de monja', a Menorca (*AlcM*).

¹ *Dag.* defineix *cassot* com a «camisa grollera dels pagesos», «antigament peça de vestir»; la traducció de «sobrevesta» que dóna per als dos exs. de Muntaner reproduïts també ací a la nota 3 és la mateixa que la que dóna Bofarull en la seva edició de la *Crònica* (1860) per al segon exemple (per al primer aquest dóna la traducció de «bragues»). La segona ⁴⁵ acceptió, moderna, fou recollida a Lluçmajor (*BDC* xx, 224); la definició precisa encara que «els arribava poc més avall de la cintura». *AlcM* dóna com a mallorquina l'acceptió d'«espècie de camisa o brusa de cànem de sac, generalment retxada o dauada de blanc i blau, que era molt forta i la duïen damunt l'altra roba els treballadors del camp per fer feina; cast. *camiseta de arriero*» i recull la definició que en fa el *Dicc. mall.-cast.* de J. Tarongí («vestidura de pell prima, amb davanter i darreres, per a ⁵⁵ defensa i abrigit del cos»); el mot també és viu a Menorca, i a Eivissa és una «camisola de roba blava gruixuda de llana» (*AlcM*) o «chaquetilla de mujer» (PzCabrero). — ² En àrab del Marroc, *qsá* «haïque» (Lerchundi). — ³ «Quina gent és aquesta ⁶⁰

quí van nuus e despullats, qui no vesten mas sols un *casot*» (cap. 64); «lo senyor rei aportà --- un bon camisol; e puis dessus, un *cassot* verd de drap de llin, qui ho cobrí tot» (cap. 89). *AlcM* afegeix encara dos textos de P. J. Comes, *Llibre de alg. cos. aseny.* (1583), un dels quals diu «*cassots* o sobrevestes de drap de seda». — ⁴ En una altra carta del rei Martí, del mateix 1404, consta la forma *alquicens* (*AIEC* v, 561); *AlcM* cita encara dues altres cartes del mateix rei, del 1407 i del 1408, extretes de la mateixa edició. — ⁵ Palay dóna les formes *quèsse*, *quèysse* i *quisse* (per a la forma *quesòt*, veg. més avall). — ⁶ Cal tenir en compte que *kisá'* podia ser femení en àrab (Dozy, *Gloss.*), cosa que pot interpretar-se com a indicati del pas vulgar al tipus *kisá't* o *kisa* o *kisà*. Aquests canvis són freqüents en àrab vulgar, i no solament en hispanoàrab, perquè Boqtor enregistra *kira* per *kirá'* 'llogar' i en altres figura *kirà* (Dozy, *Suppl.* II, 462a). — ⁷ L'arrel *k-s-w* 'vestir' és corrent des dels clàssics d'on *kiswa* ja a l'Alcorà, etc.). — ⁸ També en judeocast. marroq. *qassot* 'peça del vestit femení' (*BRAE* XIII, 229).

CASSUSSA, 'fam canina', del mateix origen incert que el cast. familiar *gazusa* id.; com que en el castellà centroamericà té diversos significats que s'agrupen entorn de la idea de 'persecució', és probable que vingui d'un **caçús*, cast. *gazuzo*, adjectiu derivat de *CAÇAR*, que encara s'empra a l'Argentina i Xile amb el sentit de 'el qui va a la caça de menjar'. □ ^{1.ª} *doc.*: 1803, Bely.: «vulgar: gran gana de menjar; cast. *cazuza*; ll. *James valida*».

Fou usat per diversos escr. Renaix., com NOLLER (*AlcM*, *Dag.*): «no t'ho som dit, Pau, que era un bordet?... Y té *caçuça!*», Pons i Massaveu, *Trascant per les serres*, 20. Per a proves i detalls de l'etimologia, bastarà remetre al DCEC (GAZUZA).

Cassut, V. *cas* m.

CAST, pres del ll. *cästus* 'pur, virtuós', 'cast'. □ ^{1.ª} *doc.*: c. 1200, *Homilies*.

«Si om parlave tan gint com un àngel --- e ere *cast* e abstinent, mas caritat no avic en él, no li tentie prod a salvaments», fº 1v6; «donzella / qui *casta* vol estar, / haja [la] boca nodrida, / en son beur' e menjar; / car, sens aquest nodriment no pot ésser *casta* ---», Eiximenis (fragment prosificat en *Dones*, cap. 29, *En-ireDL* I, 194; «ne ja nulla persona / <ne donzella> golosa / <en lo món, no> fo *casta*, / ne <femna> pereosa», id. (id. id., 195). També en St. VicentF (*Serm.* I, 207.23); «*cast*: castus, continens, caelebs», OPou (*ThPu.*, 304). Figura també en Lluill, etc.

Castedat [2.ª meitat S. XIII]: «Cascú desirà *castedat* e religió per lo bo exempli de Evast», Lluill (*Blang.* I, 101.25; semblantment ibid. II, 69.8); també tenim *castedatz* en Cerverí, ed. Riq., § 107.40 (ms. R, llgd. del S. XIV, que no sé per què Riq. canvia en *castetatz*); en la *Questa* de Reixac (52.31), *castadat*